

Q-fever op rundveebedrijven

Jan Muskens, rundveedierenarts

Q-fever is een ziekte die wereldwijd voorkomt bij veel diersoorten en bij de mens. In 2008 was Q-fever vaak in het nieuws vanwege een verhoogd aantal humane infecties. Zover nu bekend is, lijkt de rol van rundvee hierbij beperkt. Er zijn echter nog veel onduidelijkheden.

De aandoening Q-fever, ook wel Q-koorts genoemd, wordt veroorzaakt door de bacterie *Coxiella burnetii*. Herkauwers worden als de belangrijkste besmettingsbron voor de mens beschouwd. Echter, ook vele andere diersoorten zoals honden, katten, knaagdieren en vogels kunnen besmet zijn. Na uitscheiding door een dier kan de kiem lang in de omgeving infectieus blijven en over grotere afstanden verspreid worden. De kiem is moeilijk af te doden.

Verschijnselen rund

Bij de meeste runderen verloopt de ziekte symptomeloos. Als er wel verschijnselen zijn, is verwerpen het belangrijkste. Dit treedt vooral op tijdens de laatste maanden van de dracht. Het is nog onduidelijk of Q-fever ook een rol speelt bij andere verschijnselen, zoals slaggeboren kalveren en verminderde vruchtbaarheid. Een rund kan via nageboorte, vruchtwater en vaginale uitvloeiing veel kiemen

Verworpen kalf

uitscheiden. Ook kan uitscheiding plaatsvinden via melk en mest.

Diagnostiek rund

De diagnose wordt gesteld in de nageboorte van een verworpen of doodgeboren kalf. De nageboorte wordt bij sectie door de GD standaard microscopisch onderzocht. In verdachte gevallen wordt vervolgens een kleuring toegepast, die specifiek is voor Q-fever. Inmiddels is bij de GD vijf keer de diagnose gesteld in de nageboorte van verworpen en doodgeboren kalveren. Helaas wordt slechts bij een minderheid van ingezonden vruchten ook de nageboorte, of een deel ervan, ingezonden. En soms bestaat de nageboorte alleen uit vliezen, zonder verdikte gedeelten (zogenaamde "rozetten"). In dat geval is Q-feveronderzoek ook niet mogelijk.

Het is ook mogelijk om bloedonderzoek te doen. Vooral verwerpers komen hiervoor in aanmerking. Het aantonen van afweerstoffen

Q-fever in het kort

Q-fever komt voor bij mensen, geiten, schapen, runderen en vele andere diersoorten. Veel mensen maken de infectie symptomeloos door. Wat langer durende griepachtige verschijnselen kunnen echter ook optreden. Neem bij twijfel contact op met uw huisarts. Verwerpen is het belangrijkste klinische verschijnsel bij het rund. De diagnose kan gesteld worden door middel van sectie van een verworpen vrucht. De nageboorte is hierbij essentieel. Op bedrijven met een abortusprobleem is het zwangere vrouwen af te raden om te assisteren bij het verlossen van runderen.

fen betekent niet dat Q-fever de oorzaak was van het verwerpen. Immers, veel dieren maken de infectie symptomeloos door en hebben dan ook afweerstoffen.

Q-fever bij de mens

Q-fever kan worden overgebracht van dieren op de mens. Mensen kunnen elkaar niet besmetten. Ze worden vooral besmet via inademing van besmette deeltjes. Infectie via het maag-darmstelsel is minder waarschijnlijk. Het drinken van gepasteuriseerde of gekookte melk wordt niet als risico beschouwd.

De meeste mensen vertonen na besmetting geen verschijnselen. Er kunnen echter ook griepachtige verschijnselen optreden met hoge koorts, hoofdpijn, spierpijn, geen eetlust, misselijkheid, braken en diarree. Andere verschijnselen zijn chronische vermoeidheid en problemen met de zwangerschap. In een enkel geval kan de infectie chronisch worden met een hartklepontsteking. Neem in geval van twijfel contact op met uw huisarts.